

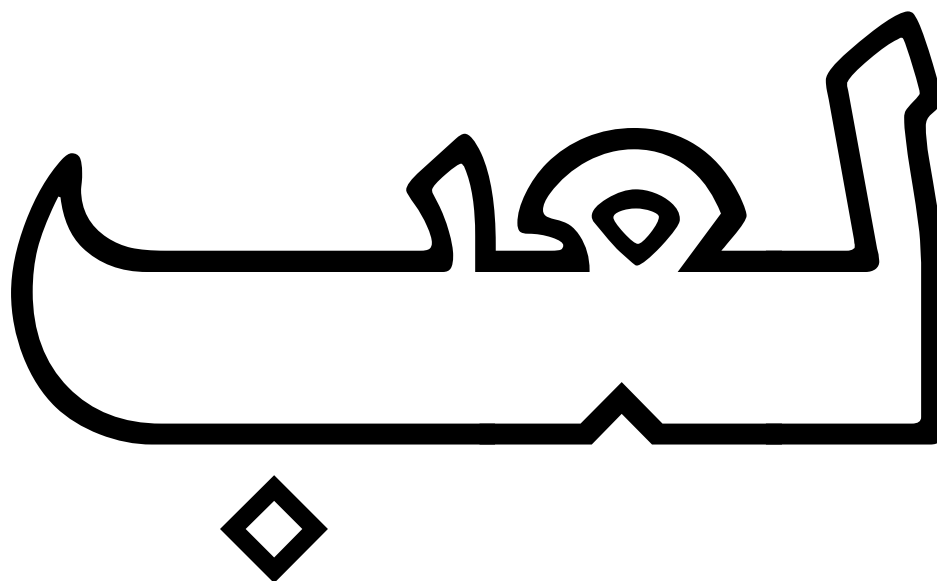

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۵۰۱

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۵۰۱، «لعب» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «لعب» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «لعب» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۵۰۱
ریشه	لعب
تعداد تکرار	۲۰
تعداد مشتقات	۸
تعداد ریشه مرتبط	۱۰۵

فهرست مشتقات

۷. یَلْعَبُونَ (۵)	۵. نَلْعَبُ (۱)	۳. لَعِبًا (۴)	۱. اللَّاعِبِينَ (۱)
۸. یَلْعَبُ (۱)	۶. یَلْعَبُوا (۲)	۴. لَعِبٌ (۴)	۲. لَاعِبِينَ (۲)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۸۶. مثل (۱)	۶۵. غرر (۳)	۴۴. رسل (۲)	۲۲. بین (۳)	۱. ابو (۱)
۸۷. موسی (۱)	۶۶. غفر (۱)	۴۵. رضو (۱)	۲۳. جحد (۱)	۲. اتی (۴)
۸۸. مول (۲)	۶۷. غوث (۱)	۴۶. رئی (۱)	۲۴. جعل (۱)	۳. اجر (۱)
۸۹. نیت (۱)	۶۸. غیث (۱)	۴۷. زین (۱)	۲۵. جیء (۲)	۴. اخذ (۶)
۹۰. ندو (۱)	۶۹. فخر (۱)	۴۸. سمع (۱)	۲۶. حتی (۲)	۵. اخر (۳)
۹۱. ندی (۱)	۷۰. قبل (۱)	۴۹. سمو (۲)	۲۷. حدث (۱)	۶. ارض (۲)
۹۲. نزل (۲)	۷۱. قدر (۲)	۵۰. سئل (۲)	۲۸. حطم (۱)	۷. الله (۷)
۹۳. نسی (۲)	۷۲. قرطس (۱)	۵۱. شدد (۱)	۲۹. حفظ (۱)	۸. الم (۱)
۹۴. نفس (۱)	۷۳. قری (۱)	۵۲. شرب (۱)	۳۰. حقق (۲)	۹. اله (۷)
۹۵. نور (۱)	۷۴. قول (۶)	۵۳. شفع (۱)	۳۱. حمم (۱)	۱۰. امن (۴)
۹۶. هدی (۱)	۷۵. قوم (۱)	۵۴. شکک (۱)	۳۲. حی (۸)	۱۱. انس (۱)
۹۷. هزه (۲)	۷۶. کتب (۲)	۵۵. شیء (۱)	۳۳. خفی (۱)	۱۲. انن (۵)
۹۸. هیج (۱)	۷۷. کثر (۲)	۵۶. صفر (۱)	۳۴. خلق (۲)	۱۳. اهل (۱)
۹۹. وذر (۴)	۷۸. کسب (۲)	۵۷. صلو (۱)	۳۵. خوض (۵)	۱۴. اول (۱)
۱۰۰. وعد (۲)	۷۹. کفر (۳)	۵۸. ضحو (۱)	۳۶. خیر (۱)	۱۵. اوی (۲)
۱۰۱. وقی (۳)	۸۰. کلل (۱)	۵۹. عجب (۱)	۳۷. دنو (۷)	۱۶. ائی (۲)
۱۰۲. ولد (۱)	۸۱. کون (۷)	۶۰. عدل (۲)	۳۸. دور (۲)	۱۷. ای (۳)
۱۰۳. وله (۷)	۸۲. لقی (۳)	۶۱. عذب (۲)	۳۹. دون (۱)	۱۸. بنو (۱)
۱۰۴. ولی (۲)	۸۳. لهو (۶)	۶۲. عقل (۲)	۴۰. دین (۳)	۱۹. بسل (۲)
۱۰۵. یوم (۴)	۸۴. لیس (۱)	۶۳. علم (۴)	۴۱. ذکر (۲)	۲۰. بشر (۱)
	۸۵. متع (۱)	۶۴. غدو (۱)	۴۲. رب (۱)	۲۱. بئس (۱)
			۴۳. رع (۱)	

فهرست آیات

۱. {المائدة - ۵۷} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَ لَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ
۲. {المائدة - ۵۸} وَإِذَا تَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا هُزُؤًا وَ لَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ
۳. {الأنعام - ۳۲} وَ مَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَ لَهُوَ وَ لَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
۴. {الأنعام - ۷۰} وَ ذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَ لَهُوَ وَ عَرَّثْتُمُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَ ذَكَرَ بِهِ أَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَكِىٌّ وَ لَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعِدِلْ كُلُّ عَدَلٍ لَا يُؤْخَذُ مِنْهَا أُولَئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ
۵. {الأنعام - ۹۱} وَ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى بَشَرٍ مِّنْ شَيْءٍ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاء بِهِ مُوسَى نُورًا وَ هُدًى لِلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَابِيسٍ تُبْدُونَهَا وَ تُخْفُونَ كَثِيرًا وَ عَلَّمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَ لَا آبَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ
۶. {الأعراف - ۵۱} الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَ لَعِبًا وَ عَرَّثْتُمُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا قَالِیَوْمَ تَنْسَاهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ یَوْمِهِمْ هَذَا وَ مَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ
۷. {الأعراف - ۹۸} أَوْ آمِنَ أَهْلَ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَ هُمْ يَلْعَبُونَ
۸. {التوبة - ۶۵} وَ لَعِنَ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَ نَلْعَبُ قُلْ أ بِاللَّهِ وَ آيَاتِهِ وَ رَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ
۹. {یوسف - ۱۲} أَرْسَلَهُ مَعَنَا غَدًا یَزْعَمُ وَ یَلْعَبُ وَ إِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ
۱۰. {الأنبياء - ۲} مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرِ مِنْ رَبِّهِمْ يُحَدِّثُ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَ هُمْ يَلْعَبُونَ
۱۱. {الأنبياء - ۱۶} وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَ الْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لِأَعِيبٍ
۱۲. {الأنبياء - ۵۵} قَالُوا أَ جِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ
۱۳. {العنكبوت - ۶۴} وَ مَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ وَ لَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ
۱۴. {الزخرف - ۸۳} قَدَرَهُمْ خَوْضًا وَ يَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ
۱۵. {الدخان - ۹} بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ
۱۶. {الدخان - ۳۸} وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لِأَعِيبٍ
۱۷. {محمد - ۳۶} إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَ لَهُوَ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَ تَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ وَ لَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ
۱۸. {الطور - ۱۲} الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ
۱۹. {الحديد - ۲۰} عَلِمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَ لَهُوَ وَ زِينَةٌ وَ تَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَ تَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَ الْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيحُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا وَ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَ مَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَ رِضْوَانٌ وَ مَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ الْعُرُورِ
۲۰. {المعارج - ۴۲} قَدَرَهُمْ خَوْضًا وَ يَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ